

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év november hó 10. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt M.Z. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fővárosi Bíróság 12.B.532/2006/32. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.102/2008/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

M.Z. terheltet a Fővárosi Bíróság a 2008. január hó 14. napján kelt 12.B.532/2006/32. számú ítéletével 2 rendbeli, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette, folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt halmazati büntetésül 2 évi börtönbüntetésre és 2.000.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette, míg a pénzmellékbüntetésről meg nem fizetés esetére úgy rendelkezett, hogy 10.000 forintonként kell 1-1 napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az ítélet ellen bejelentett kétoldalú fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2008. június hó 27. napján kelt 5.Bf.102/2008/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a terhelt börtönbüntetésének a tartamát 3 év 6 hónapra súlyosította, a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést mellőzte és a terheltet 4 évi közügyektől eltiltásra is ítélte, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A bíróság által jogerősen megállapított tényállás a következő.

M.Z. terhelt 1999. szeptember hó 24. napján kelt társasági szerződéssel alapította meg az M.T. Kereskedelmi Kft-t, amelyet a cégbíróság 1999. október 7. napján bejegyzett. A Kft alaptőkéje 3.000.000 forint volt, amelyet az üzletrész tulajdonosok pénzbeli hozzájárulás formájában teljesítettek. A Kft székhelye Budapest, B. u. 1. szám alatt volt bejegyezve, cégjegyzésre jogosult ügyvezetője a terhelt volt. A cég tevékenysége irodagép berendezés nagykereskedelemre és iparcikk kiskereskedelemre, valamint hardver szaktanácsadásra terjedt ki.

Az M.T. Kereskedelmi Kft 1999. október 1. és 2002. május 28. napja közötti időszakban 234, az L-O 2000. Kereskedelmi Kft nevében kiállított számlát fogadott be összesen 9.054.727.723 forint bruttó összegben, 1.810.945.550 forint ÁFA tartalommal. A számlák számítógép-alkatrész nagykereskedelmi tevékenységhez kapcsolódtak. Az L-O 2000. Kereskedelmi Kft az 1999. július 1. napján kelt társasági szerződéssel alakult meg iráni állampolgárok által, amelynek kézbesítési megbízottja B.P. volt. Az L-O 2000. Kereskedelmi Kft és az M.T. Kereskedelmi Kft között írásbeli szerződés a két gazdasági társaság közötti kereskedelmi kapcsolatra nem jött létre.

A terhelt tudta, hogy az áru eladója nem az L-O 2000. Kft, és tisztában volt azzal is, hogy a beszerzési számlák az eladó gazdasági társaság neve tekintetében valótlanok, az eladó az ÁFA fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Mindezek alapján ÁFA levonási jog érvényesítésére a beszerzést igazoló számlák nem voltak alkalmasak. Az L-O 2000. Kereskedelmi Kft 1999. és 2002. között adóbevallást egyik adónemben sem tett.

A terhelt az áru átvétele alkalmával kapta meg az L-O 2000. Kereskedelmi Kft nevében kiállított számlákat, majd azokat az M.T. Kereskedelmi Kft könyvelésébe beállította és a Kft adóbevallásaiban szerepeltette. A számlák ellenértékét a terhelt mint a Kft ügyvezetője, minden esetben készpénzzel egyenlítette ki és a beszerzett számítástechnikai alkatrészeket azonnal értékesítette a G. Kft részére, amely banki átutalással egyenlítette ki az áru ellenértékét.

Az L-O 2000. Kft nevében kiállított számlák alapján a terhelt az M.T. Kereskedelmi Kft nevében az APEH Kelet-budapesti Igazgatóságához nyújtott be ÁFA adónemben adóbevallást, amelyben összesen 1.811.894.000 forint általános forgalmi adót helyezett jogosulatlanul levonásba.

Az M.T. Kereskedelmi Szolgáltató Kft az L-O 2000. Kereskedelmi Kft nevében kiállított számlákat a könyvelésben költségként számolta el és ezáltal a társasági adó alapját és ebből következően adófizetési kötelezettségét 1999. és 2002. év között összesen 1.304.135.000 forinttal csökkentette.

A terhelt a valótlan tartalmú számlákat az M.T. Kereskedelmi Kft könyvelésébe beállította. Ezzel a magatartásával 1999. október 1. és 2000. december 31. közötti időben a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény 15.§ (3) bekezdését, 25.§ (3) bekezdését, 77.§-át, 83.§ (2) bekezdését és (3) bekezdés a/ pontját, valamint a 85.§ (1) bekezdés c/ pontját, míg 2001. január után a 2000. évi C. törvény 15.§ (3) bekezdését, 31.§-át, 159.§-át, 165.§ (2) és (3) bekezdését, valamint a 167.§ (1) bekezdését szegte meg.

Ezen túlmenően nem tett eleget a számviteli törvényben meghatározott azon kötelezettségének, hogy a könyvviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylatok alapján lehet gazdasági eseményt rögzíteni és ennek során megszegte a valódiság elvét, a kettős könyvvizetés tekintetében előírt valóságnak megfelelő folyamatos és zárt rendszerben történő könyvviteli nyilvántartás vezetésének szabályait, valamint a bizonylati és egyidejűség elvét is.

A terhelt 1999-től 2002. évre vonatkozóan az M.T. Kereskedelmi Kft vagyoni helyzetének áttekintését és ellenőrzését megnehezítette, így az APEH Kelet-budapesti Igazgatóság által 2002. július 16. és november 14. napja között lefolytatott adóellenőrzést is.

A jogerős határozatok ellen a terhelt védője útján a Be. 416.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontjára hivatkozással felülvizsgálati indítványt nyújtott be a számvitel rendjének megsértése vétsége miatt emelt vád alóli felmentés végett és ezzel összefüggésben a terhére fennmaradó bűncselekmények miatt végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása érdekében.

Az indítvány szerint a számvitel rendjének megsértése tekintetében a bűnösség megállapítása az anyagi büntető jogszabályok megsértésével történt. Az ítéletábrla a bűnösségi körülmények helytelen mérlegelésével indokolatlanul és aránytalan mértékben súlyosította az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést.

A felülvizsgálati indítvány álláspontja szerint az ítéletben felhívott számviteli szabályok megsértése a Kft tevékenységének áttekintését a legcsekélyebb mértékben sem nehezítette meg. A Kft által befogadott 234 számla változtatás nélkül, maradéktalanul rendelkezésre állt a vizsgálat során, azok tartalmazták a legfontosabb adatokat. Ebből következően a terhelt magatartásával olyan mulasztást vagy tevékenységet nem követett el, amely a könyvelés áttekintésének akadályozására vagy megnehezítésére irányult volna. Álláspontja szerint az a tény, hogy a valódiság elvét sértő számlákat fogadott be, az adócsalás keretében került értékelésre, így a számviteli mulasztást külön büntetőjogilag nem lehet értékelni. A számvitel rendjének megsértése materiális veszélyeztető bűncselekmény, amely eredmény nélkül nem tényállásszerű.

Az indítvány szerint egységes a bírói gyakorlat abban, hogy „a bűncselekmény a hitelezők érdekeit védi”. Nem tekinthető tehát bűncselekménynek, ha az érintett személy köteleességszegő tevékenysége kizárólag a büntetőügyekben eljáró hatóságok munkáját nehezíti meg.

Ezen túlmenően a felülvizsgálati indítvány sérelmezte a bűnösségi körülmények felsorolását és értékelését, mivel az adócsalási cselekmények az utóbbi időben jelentősen csökkentek. Sérelmezte, hogy az ítélet tábla súlyosító körülményként értékelte, miszerint az adóhiány nem térült meg, ugyanis az adóhiány megtérítése teljes egészében ellentétben állt volna a terheltnek az eljárás során előterjesztett érdemi védekezésével.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1335/2009. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta, ezért indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 420.§ (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a terhelt védője a felülvizsgálati indítványát változtatás nélkül fenntartotta, míg az ügyész írásbeli észrevételével egyezően szólalt fel.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálati indítvány azon állítása, miszerint a terheltnek nem volt tudomása az áru beszerzésének szabálytalan voltáról és az ÁFA levonásának tilalmáról, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás támadása révén a Be. 423.§ (1) bekezdése alapján a felülvizsgálat során figyelembe nem vehető. Ugyanígy a jogerősen megállapított tényállás vitatása, hogy a számvitel rendjét sértő cselekménnyel az áttekintést, ellenőrzést nem nehezítette meg, így a felülvizsgálat során ezen hivatkozás eredményre nem vezethet.

A Btk. 289.§ (1) bekezdésében írt számvitel rendje megsértésének törvényi tényállása tartalmazza a könyvvézetési köteleesség, illetve a bizonylati rend megsértését és azzal okozati összefüggésben a vagyoni helyzet áttekintésének megnehezítését. Jelen esetben a számviteli törvény előírásainak megsértését, vagyis a valótlan bizonylatok befogadását a felülvizsgálati indítvány sem vitatja, sérelmezi viszont, hogy e tekintetben a bűnösség megállapítása a kettős értékelés tilalmába ütközött.

A Btk. 289.§ (1) bekezdésében megfogalmazott tényállás a gazdálkodó vagyoni helyzetének áttekintéséről, ellenőrzéséről, illetve azok megnehezítéséről tesz említést. Adott esetben a számlák, bizonylatok, könyvelési adatok, beszámolók stb. áttekinthetősége önmagában még nem jelenti a vagyoni helyzet áttekintését is, különös figyelemmel azok valótlan tartalmára.

Kétségtelen tény, hogy a konkrét esetben a vád tárgyát képező számlák hiánytalanul rendelkezésre álltak, viszont a vagyoni helyzet megítélése, áttekintése szempontjából megkülönböztetett jelentősége van az áru beszerzésének, az eladó személyének és mindezek pénzügyi, adózási következményeinek, amelyek egyébként a számlák alapján nem voltak megállapíthatók.

A tényállásban írtak szerint a terhelt ezeket a számlákat a könyvelésében szerepeltette, adóbevallásához csatolta és ezáltal jogosulatlanul számított fel ÁFA levonást és a társasági adóját is csökkentette.

A számvitel rendjének megsértése akkor befejezett, ha a valótlan számlák befogadásával a terhelt rendszeresen olyan helyzetet teremtett, hogy a gazdasági tevékenységének egyes elemei, az áru beszerzésének körülményei, valamint az ÁFA fizetési kötelezettség teljesítése nem állapítható meg, illetve nem áttekinthető, nem ellenőrizhető. A számvitel rendjének megsértése e helyzet megteremtésével befejezett, így ettől független ugyanezen számlák alapján a jogosulatlan ÁFA levonás, illetve a társasági adócsökkentés, amely a 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette keretében nyert büntetőjogi értékelést.

A Btk. 289.§-ában meghatározott magatartások büntetendősége alapvetően valóban a hitelezői érdekeket védi. E védelem azonban azáltal valósul meg, hogy a gazdasági élet szereplői közül bárki, bármikor valós képet kapjon az adott gazdálkodó vagyoni helyzetéről.

A vagyoni helyzet áttekintésének igénye mindazon természetes és jogi személyek részéről felmerülhet, akik valamilyen érdekeltiségi alapon kapcsolódnak a vállalkozáshoz. Ebbe a körbe tartoznak a

hitelezőkön kívül a kormányzat ellenőrzésre jogosult szervei is, mint például az APEH. Helytálló az indítvány azon megállapítása, hogy nem tényállásszerű a terhelti cselekmény, ha az kizárólag a bűnüldöző szervek ellenőrző munkáját nehezíti meg, jelen esetben erről a tényállás alapján szó sem lehetett. A vagyoni helyzet áttekintésének helyreállítása nem feltételezi szükségszerűen szakemberek bevonását, ezért a tényállásszerűség szempontjából ezen hivatkozás a konkrét esetben téves.

A felülvizsgálati indítvány sérelmezi, hogy a Fővárosi Ítéltábla a súlyosító és enyhítő körülményeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte és szabott ki eltúlzottan súlyos büntetést. A büntetés kiszabása, különösen az enyhítő és súlyosító körülmények értékelése, a büntető anyagi jogszabályok megsértésének hiányában önmagában felülvizsgálat tárgyát a Be. 416.§ (1) bekezdésére figyelemmel nem képezheti.

Megjegyzi azonban a Legfelsőbb Bíróság, hogy a számvitel rendje megsértésének vétsége alóli esetleges felmentő rendelkezés sem eredményezhette volna a szabadságvesztés mértékének csökkentését és próbaidőre történő felfüggesztését. A terhelt éveken keresztül, jelentős tárgyi súlyú bűncselekményeket követett el, így az ítéltábla által kiszabott szabadságvesztés sem törvénysértőnek, sem eltúlzottan súlyosnak nem tekinthető.

Az ügyben eljáró bíróságok tehát a büntető anyagi jogszabályok sérelme nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét valamennyi bűncselekményben és az ítéltábla a törvényes büntetési tétel keretén belül súlyosította az elsőfokú bíróság által kiszabott főbüntetés mértékét.

Ekként a Legfelsőbb Bíróság - miután a Be. 423.§-ának (5) bekezdése szerint eljárva a Be. 416.§ (1) bekezdés c/ pontját megalapozó szabálysértést sem észlelt - a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b/ pontja zárja ki.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be.

421.§-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2009. november 10.

**Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó
bíró, Dr. Demeter Ferencné s.k. bíró.**

A kiadmány hitelével:

írnok

MV